

УДК 378:004.8

Бабенко-Левада В.Г.¹, Цимбал Є.С.²

¹ канд. екон. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. БТЕ-0612 НУ «Запорізька політехніка»

РОЛЬ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ У ПІДВИЩЕННІ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ УКРАЇНИ

Сучасний страховий ринок України перебуває під значним впливом зовнішніх та внутрішніх викликів, серед яких провідне місце посідають

воєнні ризики, інфляційні процеси та зміна поведінки споживачів. У цих умовах одним із ключових факторів забезпечення фінансової стійкості страховиків стає діджиталізація бізнес-процесів. Вона не лише оптимізує діяльність компаній, а й підвищує їх здатність ефективно управляти ризиками та забезпечувати конкурентоспроможність.

Діджиталізація – це інтеграція цифрових технологій у всі сфери діяльності (бізнес, державне управління, освіту), яка передбачає перехід від традиційних аналогових методів до цифрових інструментів для оптимізації процесів, створення нових можливостей та підвищення ефективності [1].

Діджиталізація страхування – це інноваційних метод здійснення бізнес-процесів страхової компанії з метою підвищення їх ефективності на основі використання сучасних цифрових технологій з урахуванням. Мета - підвищення ефективності страхової діяльності. Спосіб - на основі використання сучасних цифрових технологій з урахуванням перспектив їх розвитку [2].

Важливим аспектом діджиталізації є можливість більш точного оцінювання страхових ризиків. Використання аналітичних платформ, автоматизованих перевірок даних та цифрових каналів взаємодії з клієнтами дозволяє компаніям формувати більш коректні страхові тарифи та мінімізувати збитковість портфеля. Особливо це актуально для ризикових видів страхування, де точність актуарних розрахунків має вирішальне значення [1].

Окремої уваги заслуговує електронний документообіг та впровадження е-полісів, які стали нормою на ринку автострахування (ОСЦПВ) та добровільних видів страхування. Це забезпечує прозорість операцій, зменшує витрати на обслуговування клієнтів та підвищує довіру до страхових компаній.

Ринок ризикового страхування в Україні у 2023–2025 рр. показував ознаки відновлення і зростання премій: за перше півріччя 2024 р. зібрано близько 24,2 млрд грн премій, що свідчить про поступове відновлення активності ринку попри воєнні ризики. Одночасно спостерігається інтенсифікація цифрових продажів: е-поліси та платформи для купівлі ОСЦПВ і добровільних продуктів тепер широко доступні через маркетплейси та банківські застосунки. Це прискорює тарифоутворення, скорочує час оформлення та знижує операційні витрати на обслуговування клієнта [2].

Впровадження електронного документообігу, автоматизації врегулювання збитків (RPA), та цифрових каналів продажів зменшує адміністративні витрати. Зменшення операційних витрат прямо впливає на чисту маржу та ліквідність: при сталому премійному доході скорочення ОПЕХ збільшує вклад у покриття резервів та капіталу, підвищуючи буфер платоспроможності. НБУ у своєму огляді відзначає, що частина страховиків

має проблеми з показниками платоспроможності, тож оптимізація витрат - критично важлива [3].

Звернемо увагу, що використання великих даних і скорингових моделей дає змогу точніше сегментувати портфель, встановлювати тарифи, прогнозувати збитковість і виявляти шахрайські схеми. Це особливо важливо для моторного страхування та медичних продуктів, які формують значну частину премій на ринку. Більш точні тарифи і селективне прийняття ризику зменшують резервні вимоги і знижують коливання збитковості портфеля.

Завдяки сучасності поява маркетплейсів та інтеграція з банківськими сервісами підвищується швидкість продажів і зростає доступність страхування для населення.

Також існують ініціативи міжнародних інституцій, наприклад, гарантійні програми ЄБРР або спеціальні покриття від великих брокерів, які частково відновлюють перестраховальний потенціал та створюють умови для розширення продуктових ліній, що впливає на загальну стійкість ринку та можливість страховиків приймати більші ризики.

Незважаючи, паралельно з перевагами зростають кіберризики та операційні загрози: витоки даних, збої у сервісах і шахрайство в цифрових каналах. Наявність надійних кіберполісів, інвестиції в інформаційну безпеку й резервні процедури - обов'язкові умови, інакше виграші від економії можуть бути знівельовані втраченими сплатами та репутаційними витратами. Також існують регуляторні виклики щодо захисту персональних даних та стандартизації електронних договорів.

Отже, для підвищення фінансової стійкості страховиків потрібно:

1. Інвестувати у масштабовані аналітичні платформи для поліпшення тарифоутворення;
2. Інтегрувати е-поліси з банківськими та агенційними каналами для зростання продажів і диверсифікації доходів;
3. Ввести багаторівневі заходи кібербезпеки й страхування кіберризиків;
4. Співпрацювати з міжнародними програмами перестраховання/гарантій для покриття екстремальних воєнних ризиків [3].

У теперішніх умовах (воєнні ризики, зміни у перестрахованні) цифрова трансформація стає не лише конкурентною перевагою, а й необхідною складовою стійкості ринку. Таким чином, діджиталізація виступає стратегічним чинником підвищення фінансової стійкості страховиків України. Вона дозволяє зменшити витрати, удосконалити ризик-менеджмент, підвищити якість сервісу та забезпечити адаптацію компаній до мінливих умов ринку. У перспективі цифрова трансформація стане визначальним напрямом розвитку страхового сектору, який формуватиме його конкурентоспроможність і здатність протистояти кризовим явищам.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Варга В. П. Діджиталізація як один з чинників конкурентоспроможності підприємства. *Ефективна економіка*. 2020. № 8. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/8_2020/156.pdf
2. Гуренко А., Гашутіна О. Напрями розвитку систем управління в умова діджиталізації бізнесу в Україні. *Економіка і суспільство*. 2018. № 19. С. 739-745. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2018-19-113>
3. Субачов І. І. Розвиток страхового ринку в Україні як фактору фінансової стабільності економіки. *Фінанси України*. 2020. № 11. С. 34.